

NOWINY

„SZUMKA“ to najlepszy napój bezalkoholowy. —

Pierwszeństwo otrzymuje język francuski.

Berlin PAT. Ukazało się rozporządzenie pruskiego ministra oświaty, w myśl którego we wszystkich szkołach średnich Prus począwszy od świąt wielkanocnych przyszłego roku, do planu nauczania obcych języków wprowadzony zostanie jako pierwszy — język francuski. Według tego rozporządzenia w szkołach, w których naukę języków obcych rozpoczynało się dotychczas od języka angielskiego, pierwszeństwo otrzymuje odąd język francuski.

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.

Cena numeru 20 gr.

Wychodzi w każdą środę i sobotę.

Redakcja i Adm.: Tarn. Góry — Tel. 1034

REKLAMY:

0,20 zł za 1 łam. wiersz mm

OGŁOSZENIA

według umowy.

Wielki sukces Nowin! Z dniem 1 grudnia liczba abonentów NOWIN wzrosła o dalsze 300.

Anglja za skreśleniem odszkodowań niemieckich i długów międzysojuszniczych?

Wielkie zainteresowanie w sferach politycznych wywołała podróż francuskiego ministra skarbu Flandina do Londynu. Początkowo rokowania francusko-angielskie były otoczone „mgłą tajemnicy”. Flandin oficjalnie bawił na... polowaniu w jednym z hrabstw angielskich. Gdy jednak wizyta nie dała spodziewanych rezultatów, francuski minister zdecydował się udzielić prasie wywiadu na temat jego podróży londyńskiej, z którego to wywiadu wynika, że rokowania francusko-angielskie wykazały, mówiąc językiem dyplomatycznym znaczną różnicę zdań między obu stronami.

Tematem rokowań — jak wynika z wywiadu — były zagadnienia: reparacji, długów międzysojuszniczych, kredytów krótkoterminowych, oraz grożąca wojna celna między obu państw. w związku z wpro-

wadzeniem w Anglii cel ochronnych.

Rząd angielski podobno zamierza (jeżeli wierzyć „Journal’owi” i „Excelsior’owi”) zaproponować na przyszłość konferencji międzynarodowej całkowite skreślenie zarówno reparacji, jak i długów wojennych międzysojuszniczych. zdaniem ministrów angielskich zarządzenia te są koniecznym warunkiem uzdrowienia gospodarczego świata.

Pozatem nie chce czy nie może się zgodzić na propozycje francuskie, wywołane ustanowieniem cel w Anglii.

W sprawie tej wyjadą w najbliższych dniach do Londynu wyżsi urzędnicy francuskiego ministerjum handlu celem podjęcia nowych rokowań z angielskim urzędem handlu. W rokowaniach tych wezmą udział również przedstawiciele innych państw, których interesy zostały nara-

żone na szwank wskutek cel angielskich.

Francuski minister Handlu Rollin wyjedzie do Londynu dopiero w chwili, gdy rokowania wejdą w stadium decydujące.

—0—

Zadłużenie rolnictwa niemieckiego

Niemiecki instytut badania koniunktur szacuje obecne zadłużenie rolnictwa Rzeszy na 12 milj. marek. Z końcem roku 1913 zadłużenie to było większe, gdyż wynosiło 17 do 18 milj. marek. Natomiast kwota uiszczana z tytułu odsetek wzrosła z 750 do 800 milj. marek przed wojną do 900 milj. marek w okresie 1930-31.

Nie czas rozprawiać teraz o sprawie Osthilfe.

Lipsk. PAT. Projekty zamachu stanu, a ściślej mówiąc przygotowania do wojny domowej, kielkujące w umysłach członków obozu hitlerowskiego są przedmiotem żywej dyskusji na łamach prasy republikańskiej, która w sposób zdecydowany potępia poczynania radykałów pravicowych.

Demokratyczna „Neue Leipziger Zeitung” w artykule wstępnym pióra wybitnego publicysty Lehmana, przeprowadzając dokładną analizę stosunków powojennych, kształtujących się pod kątem wzrostu elementów radykalnych, wzywa społeczeństwo do zastanowienia się nad powagą chwili. Zapowiedź mordu odebrania praw własności — to

rzeczy niegodne trzeźwego Niemca. Czyż to „niemieckie” — pisze dziennik — igrać z życiem inaczej myślącego rodaka i współobywatela?

Czyż można nazywać zbrodnią, jeżeli robotnik domaga się odpowiedniego wynagrodzenia za swoją pracę?

Rząd Rzeszy powinien natychmiast wydać odpowiednie rozporządzenia dające organom policyjnym możliwość zastosowania jaknajenergiczniejszych środków przeciwko wywołowcom i niszcycielom porządku i spokoju publicznego. Nie czas — pisze dziennik — rozprawiać teraz o sprawie „Osthilfe”; porządek i spokój w kraju to rzeczy pilniejsze, nie cierpiące zwłoki.

Obłęd militarystyczny

Zdumiewające pretensje generałów niemieckich.

Berlin. (PAT.) Tematem ogólnego zainteresowania jest obecnie incydent, który wydarzył się na kongresie spółdzielni w Swinoujściu. Według „Montag Morgen”, pruski minister Finansów dr. Klepper, nie wstał z miejsca w chwili gdy w czasie trwania jakiegoś referatu ukazał się na sali gen. v. Mackensen, powitany owacyjnie przez zebranych. Koła pravicowe interwenjowały w tej sprawie u prezydenta Rzeszy Hindenburga.

Naskutek interwencji prezydent Hindenburg wystosował list do kanclerza Brueninga, uznając zachowanie się pruskiego ministra Finansów Kleppera za obrazę armii pruskiej (!). Prezydent Hindenburg domaga się dalej w tym liście, aby rząd pruski udzielił urzędnikom państwowym instrukcji mającej na celu zapobieżenie powtarzaniu się tego rodzaju wypadków.

Listem tym zajmować się miał rząd Rzeszy oraz rząd pruski. Premier pruski Braun oświadczył wyraźnie, że nie wyda rozkazu urzędnikom, aby wstawali z miejsca przed b. generałami armii cesarskiej. W sprawie tego incydentu wniesiona została interpelacja w sejmie pruskim.

—0—

Konfer. Okrągłego Stołu.

Londyn PAT. Odczytane przez Mac Donalda na dzisiejszym końcowym posiedzeniu Konferencji Okrągłego Stołu oświadczenie królewskie zaznacza m. in., iż król zdaje sobie sprawę z trudności z którym zapoznał się dzięki wyczerpującemu rozważeniu wielkiej pracy podjętej przez delegatów r. ub. Oświadczenie

wzywa jednak delegatów na konferencję, ażeby nie dali się opanować rozczarowaniu lub przygnębieniu. Wreszcie król wyraża gorącą nadzieję, że pod auspicjami delegatów Indje będą prowadziły w dalszym ciągu cierpliwie i spokojnie, kierując się zasadami tolerancji i współpracy, dyskusję, którym wysiłki delegatów tak wyraźną utorały drogę.

W exposé, wygłoszonym na Konferencji, Mac Donald zaznaczył, iż pragnie specjalnie zapewnić delegatów na Konferencję oraz Indje, iż rząd obecny prowadzi tę samą politykę, co rząd poprzedni. Z kolei premier mówił o stanowisku rządu w sprawie odpowiedzialności, którą mają ponosić ciała ustawodawcze centralne i prowincjonalne z pewnymi gwarancjami, ustalonymi na okres przejściowy w stosunku do poprzednich zobowiązań oraz do mniejszości.

W dalszym ciągu Mac Donald ponownie zapewnił, iż wierzy w federację panindyjską, która jest jedyne zadowalającym rostrzygnięciem problemu konstytucyjnego. Premier zamierza w dalszym ciągu pracować nad tym planem i uczyni wszystko, co jest w jego mocy, ażeby pokonać trudności, stojące na drodze jego urzeczywistnienia. Konferencje bynajmniej nie kończyły się niepowodzeniem, gdyż przeciwnie osiągnięto wielkie postępy, przekraczające najbardziej optymistyczne przewidywania. Komitety, wyłonione przez ostatnią konferencję, podejmą pracę w sprawie Indji w roku przyszłym, natychmiast, skoro będzie to możliwe. Delegaci będą musieli zebrać się ponownie w celu przeprowadzenia ostatecznej rewizji całego projektu, i uzgodnienia różnych interesów, zanim ogólnie poglądy przyjmą kształt szczegółowo opracowanego mechanizmu

konstytucyjnego, zdolnego do działania. Nakoniec preinjer zaznaczył, iż gdyby w dalszym ciągu nie można było doprowadzić do uregulowania zagadnień federacji takiego, któreby nadawało się do przyjęcia przez wszystkie strony wówczas rząd byłby zmuszony do zastosowania planu prowizorycznego.

—0—

Rokowania handlowe.

Berlin. PAT. Francusko-niemiecka podkomisja do spraw traktatów handlowych zbierze się dnia 15 grudnia w Berlinie. Podkomisja ta obradowała dotychczas w Paryżu. Według krążących informacji w tutejszych kołach politycznych, rząd francuski zamierza zaproponować rządowi Rzeszy oparcie rokowań handlowych na zasadzie kontyngentu.

—0—

Zbrodnicza spółka urzędników i spedytorów zasądzona we Lwowie.

Lwów. W sądzie apelacyjnym we Lwowie odbyła się zarządzona przez Sąd Najwyższy w Warszawie rozprawa karna przeciwko zbrodniczej spółce urzędników dyrekcji cel ze spedytorami, jaka przez dłuższy czas działała we Lwowie na szkodę skarbu państwa.

Skazani zostali asystent celny Antoni Choroszyn i rawident celny Karol Morawski na karę więzienia po 15 miesięcy, a spedytor Oskar Wurzel na

16 miesięcy więzienia, na grzywnę dodatkową w kwocie 103.000 zł. z zamianą w razie nieściągalności na dwa lata ciężkiego więzienia, oraz na zapłacenie skarbowi państwa w miejsce przemyconego towaru, jaki miał uleść konfiskacie kwoty 100.000 zł. na koszt sądowe 40.000 zł. Zaznaczyć należy, że Wurzel przy poprzedniej rozprawie apelacyjnej został uwolniony.

—0—

Uznanie dla stanowiska rządu polskiego.

Chicago PAT. Wychodzące w Chicago czasopismo żydowskie „Sentinel” drukuje artykuł wstępny, w którym z jednej strony wyraża uznanie dla stanowiska rządu polskiego i większości narodu polskiego, w czasie zaburzeń antyżydowskich, z drugiej zaś potępia wystąpienie prezesa stowarzyszenia „Dobrej Woli” Tannenbauma, podnosząc jednocześnie zasługi wielu Polaków dla sprawy porozumienia polsko-żydowskiego.

—0—

Handel zagraniczny Szwecji.

Sztokholm PAT. W październiku r. b. wartość eksportu szwedzkiego wynosiła 107,4 importu zaś 129,8 milionów koron. Przywóz zatem przewyższał wywóz o 22,4 milionów koron. W okresie styczeń — październik rb. nadwyżka importu wynosiła ogółem 278 milionów koron.

—0—

Występy artystyczne w restauracji „Polonia”.

Dyrekcja znanej zaszczytnie w naszym mieście restauracji i cukierni „Polonia” czyni usilne starania, aby gościom swoim uprzyjemnić mile spędzone chwile w swoim lokalu. Największym sukcesem Dyrekcja Polonii może się poszczycić przez wprowadzenie do lokalu na gościnne występy (zaznaczamy że na bardzo krótki czas) znanej i cenionej w całej Polsce znakomitej subretki p. Hali Petrykowskiej oraz doskonałej tancerki p. Anetki Porembińskiej i znakomitego humorzysty piosenkarza i tancerza p. Mieczysława Lewińskiego, który w całym zespole lecz bardzo pod względem artystycznym dobranym, grą inteligentną i głęboko z humorem pomyślaną choć szczerą i prostą zdobywają po każdym numerze gorące i zresztą całkiem zasłużone oklaski.

Miły i kochany humorzysta Lewiński uprzyjemnia czas gościom, śpiewając wraz z orkiestrą wszystkie znane tanga i inne gorące dla publiczności utwory cudowne dla ucha.

Panie naszego miasta nie mając partnera do tańca niechaj się nie martwią gdyż miły nasz tancerz Lewiński z każdą z pań chętnie i pięknie zatańczy. Zaznaczamy, że w każdą niedzielę w cukierni „Polonia” odbywa się t. zw. familijny podwieczorek tańczący, połączony z występami artystycznymi tj. śpiewy, tańce solowe, humor, tańce ogólne gości, słowem „zabawa na całą parę”. A więc zapraszamy i czekamy a ten kto wstąpi nie zabłądzi i zabawi się „na całego”. w niedzielę początek o godz. 5-tej popoł. a wieczorem normalnie o godz. 8,30.

Rzemiosło w sprawie zryczałtowania podatkowego. Odbyło się zebranie wszystkich prezydentów i dyrektorów Izb rzemieślniczych w liczbie 17 z całej Polski.

Przedmiotem obrad była m. in. kwestja zryczałtowania podatku obrotowego, pobieranego od rzemiosła. Stwierdzono, że wprowadzenie ryczałtu przyczyni się do upowszechnienia opodatkowania i że w ten sposób usunie się nierówność wymiarową.

Zdaniem konferencji zryczałtowanie opierać się winno na następujących kryteriach: miejscowość, rodzaj wykonywanego rzemiosła i ilość zatrudnionych pracowników.

Ferje zimowe na uniwersytetach będą skrócone. Wskutek ostatnich przerw w wykładach na wyższych uczelniach, powstałych z powodu zajęć tegorocznych, ferje zimowe trwające dotychczas na uniwersytecie i politechnice cały prawie miesiąc, w tym roku zostaną skrócone, aby studenci mieli możliwość wysłuchać wykładów i dokonać prac laboratoryjnych, których pozbawieni byli przez zamknięcie wszechnie. Równocześnie z tem zarządzeniem w wielu uczelniach zwiększono liczbę wykładów w tygodniu.

Urzednicy wystąpią z projektem zrównoważenia budżetu. Z inicjatywy międzyzwiązkowego Komitetu urzędników państwowych, wyłoniona została specjalna komisja, która opracowuje własny projekt zrównoważenia budżetu na rok 1932-33.

W projekcie tym, który będzie zło-

Zmiany w ustawie o ochronie lokatorów.

Komisja prawnicza wicem. Cara przyjęła w drugim czytaniu rządowy projekt noweli do ustawy o ochronie lokatorów z poprawkami Klubu BBWR.

Przedstawiciele Klubu Narodowego wysunęli zarzut, że projekt wywłaszcza bez odszkodowania właścicieli domów, mających dwu i jednoizbowe mieszkania, gdyż umożliwia bezkarne uchylanie się lokatorów z tych mieszkań od płacenia komornego.

Przedstawiciele PPS. uważali, że lokatorzy małych mieszkań w obecnym okresie kryzysu nie są skutecznie chronieni.

Przedstawiciele BBWR bronili zapamiętania, że zmiany w ustawie o ochronie lokatorów w obecnym okresie kryzysowym winny ograniczyć się do najpilniejszych i niezbędnych.

Referent projektu pos. (BBWR.) podzielać w zupełności pogląd rządu, że należy do minimum sprowadzić możli-

wość dokonywania eksmisji w porze zimowej, proponuje inne ujęcie ustawowe tego zagadnienia, dające większe gwarancje, że przepisy noweli nie będą wykorzystywane w celu uchylania się od płacenia komornego oraz nie będą bezpotrzebnie chroniły osób, które stać na zapłacenie komornego.

Pożatem dłuższą dyskusję wywołała ta część projektu rządowego, który dotyczy wyjęcia z pod ochrony lokatorów budynków państwowych i samorządowych i potrzebnych na cele biurowe. Przedstawiciele lewicy i Chadeccji żądali skreślenia z projektu wszystkich zmian, proponowanych w tej materji. Komisja przyjęła tekst zaproponowany przez referenta, wyjmując w ten sposób z pod ochrony lokatorów wyłącznie budynków państwowych, stanowiących własność państwową w dniu 1 kwietnia 1924 i przeznaczonych na cele biurowe urzędów lub przedsiębiorstw państwowych.

żony p. premierowi oraz ministrowi skarbu, mają być wskazane źródła pokrycia 70-miljonowego niedoboru przez zmniejszenie wydatków rzeczowych.

Stowarzyszenia urzędników dają w ten sposób do stworzenia możliwości częściowego przywrócenia dodatków do uposażeń.

Nowy podział Rzplitej Polskiej. Jak donoszą z Warszawy, w najbliższych dniach zostanie ogłoszony wynik prac komisji dla usprawnienia administracji w sprawie nowego podziału administracyjnego Rzplitej. Rezultaty prac komisji we wnioskach i tezach, ujęte będą w książkę jako tom V. i po wydrukowaniu przedłożone zostaną rządowi, poczem podane do publicznej wiadomości.

Zgłoszenie z Urzędu

Stanu Cywilnego.

(od 27 listopada do 3 grudnia 1931r.)

urodz. syn: laborant Szymon Czerkawski, nauczyciel szkoły powszechnej Rudolf Langner, emerytowany porucznik Paweł Gałeczka, malarz Gustaw Heymann, chorąży 11 pp. Maksymilian Kaptur, szewc Michał Kusa, palacz Józef Pelka, kolejowy pomocnik ślusarski Wilhelm Drewniak,

urodz. córka: szofer Teodor Kompała murarz Jan Neugebauer, palacz kolej. Augustyn Cyba, nauczyciel szkoły powszechnej Kazimierz, Józef Kleinpeter, 2 urodzenia nieślubne.

zgony: Marja Blochelowa z domu Kachlów, (wdowa, 90 lat), kowal Antoni Dworaczek, (54 lat i 11 miesięcy,) wdowa Marja Halembina z domu Motz (87 lat i 3 miesiące), emerytowany funkcjonariusz magistracki Berthold Steiner, (79 lat i 3 miesiące,) dziecko Eryk, Rufin Reichel (4 dni,) dziecko Leon, Józef Ozdoba (3 tygodnie).

Sztandar rzeźnicki.

W sprawie wywiezienia sztandaru rzeźnickiego do Mikulezyc informuje nas p. cechmistrz rzeźnicki Wilk, że z sprawą wywiezienia sztandaru rzeźnickiego do Mikulezyc absolutnie nie ma nic do czynienia, albowiem wszelkie p. Wilkowi poczynione w tej sprawie zarzuty polegały na nieścisłych informacjach, gdyż sztandar rzeźnicki przez p. Wilka do Niemiec nie został wywieziony.

Powyższe podając do wiadomości zaznaczamy, iż p. Paweł Wilk, st. cechmistrz rzeźnicki w obecności świadka cofnął swoją skargę w II. instancji, przeciw Nowinom i oświadczył, iż tak jak dawniej i nadal pozostaje dobrym przyjacielem Nowin, zaś my z naszej strony chętnie przyjmujemy to do wiadomości i z największą chęcią zaliczamy p. Wilka do przyjaciół powszechnie czytających i lubiących Nowin.

Sprawozdanie.

dotyczące miejskich kuchni bezrobotnych za miesiąc listopad 1931r.
dochody z subwencji wojewódzkiej 600-złotych
rozchody według zestawienia 3310,27 „
zatem zapłacił Magistrat z własnych funduszy 2710,27 „
jadła wydano w ciągu miesiąca listopada 20754 litrów

Łańcuch prasowy.

Na rzecz Pow. Komitetu Nies. Pomocy Bezrobotnym złożył w naszej Redakcji kwotę 20-zł. p. inspektor poczty Franciszek Garus i prosi temsamem p. dyr. Szkoły Górniczej Inż. Piestraka o kontynuowanie łańcucha prasowego.

Na rzecz Pow. Komitetu Nies. Pom. Bezrobotnym złożył w naszej Redakcji kwotę 15 zł. kupiec p. Gawroński z Boruszowca, co niniejszem publicznie kwitujemy, oraz w imieniu Komitetu dziękujemy.

Orderem „Polonia Restituta” został odznaczonym w tych dniach p. Rudek, zawiadowca odcinka drogowego P. K. P. w Tarn. Górach.

25 groszowe znaczki pocztowe nieważne. Od dnia 4 XII br. poczynszy znaczki pocztowe 25 gr. z orłem polskim są nieważne. (Dz. Ust. R. P. Nr. 103 z dnia 1. 12. 21r. poz. 797.

Zryczałtowanie podatku obrotowego kupców o obrocie do 50 tys. zł. rocznie. Delegacja organizacyjrzemieślniczych przyjęta była we środę przez wicemin. skarbu p. Zawadzkiego w sprawie zryczałtowania podatku obrotowego.

W czwartek odbyła się u dyrektora departamentu w min. skarbu p. Michalskiego konferencja przedstawicieli organizacyj rzemieślniczych i kupieckich w sprawie zryczałtowania tego podatku już poczynając od przyszłego roku podatkowego.

W stosunku do organizacyj kupieckich ustalono że podatek obrotowy w formie ryczałtowej będzie pobierany od tych płatników, których obrót nie przekracza 50.000 zł. rocznie. Ponieważ w stosunku do rzemieślników zachodziły wątpliwości czy ryczałt ma być stosowany w zależności od wysokości obrotów, czy też od ilości zatrudnionych pracowników, organizacje rzemieślnicze mają przedstawić wkrótce p. ministrowi odpowiednie wnioski.

Składy otwarte. Związek Samodzielnych Kupców podaje niniejszem do publicznej wiadomości, iż wedle rozporządzenia Policji Miejskiej w niedziele przedświąteczne otwarte aż do Bożego Narodzenia są składy od godz. 2-giej do 7-mej wieczorem.

Czy też miał pragnienie?

W ostatni czwartek zaszedł przy rynku kartoflanym wypadek, który jest wymownym potwierdzeniem tegoż, o czym myśmy już pisali, że konie marzną a należy je wziąć więcej w opiekę. Pewien handlarz, posiadziciel konia, udał się do w pobliżu rynku położonej restauracji, aby się „monopolową posilić”, no i ogrzać. Jego koń widząc to i kiedy mu już cierpliwości brakło, niechając dalej czekać i marznąć, poszedł śladem swego pana, wstąpił z całym jego ekwipunkiem również do tej restauracji, oglądając się za jego panem, wzywając go przez to do lepszego zaopiekowania się nim. Wiodocznie postępowanie konia wzruszyło owego właściciela, bo odrazu wyszedł z restauracji i zajął się od mrozu silnie drżącego koniem.

Kto płaci podatek wojskowy. Nowe rozporządzenie Rady ministrów o podatku wojskowym, który ściągany będzie od przyszłego roku, przewiduje, iż podatek ten oprócz zasadniczej formy na rzecz gmin miejskich i wiejskich, ściągany będzie w postaci dodatku do państwowego podatku dochodowego (na rzecz państwa). Podatek ten wynosi 10 proc. od podatku zasadniczego dla kategorii „E”, 15 proc. dla kategorii „D” i 20 proc. dla kategorii „C”. Osoby, którym państwowy podatek dochodowy ściągają w drodze potrąceń z pensyj służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną służbę, opłacać będą podatek wojskowy jako dodatek do podatku państwowego według następujących norm: ponad 2.500 zł. do 3.000 zł. — cało-rocznego wynagrodzenia 0.2 proc., [od 3 do 5.000 zł. — 0.3 proc., od 5 do 8.000 zł. — 4 proc., od 8 do 12.000 zł. — 0.6 proc., od 12 do 20.000 zł. — 0.8 proc., od 20 do 30.000 zł. — 1 proc., od 30 do 50.000 zł. 0.4 proc., od 50 do 70000. zł. — 1.5 proc., od 70 do 100 tys. zł. — 1.7 proc. i ponad 100 tys. — 2 proc.

Porządek nabożeństw kościelnych (od dnia 6 do 7 grudnia)
Niedziela o godz. 6,45 Do św. Barba-

Mitschkowskiego

tania wysprzed. gwiazdkowa

już się rozpoczęła.

Praktyczne

podarunki

dla Pań,
Panów
i Dzieci w pierwszor. gatunkach.

Proszę przekonać się o obecnie
zniżonych cenach w wszystkich
oknach wystawowych

DOMU TOWAROWEGO

HERMANNA

MITSCHKOWSKIEGO

TARNOWSKIE GÓRY, RYNEK.

Dodatek ilustrowany do NOWIN

do Nr. 89 z dnia 6. XII. 1931 r.

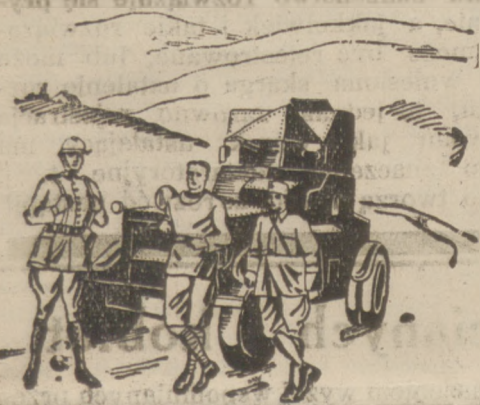
J. E. Ks. Dr. Wincenty Tymieniecki biskup łódzki obchodził jubileusz 10-lecia rządów pasterskich w Diecezji łódzkiej. Na rycinie widzimy Dostojnego Jubilata błogosławiącego wiernych w czasie procesji — w asyście duchowieństwa.

Mr. Herzog, znany malarz amerykański — ukończył niedawno 100 lat życia. Pomimo tego sędziwego wieku Mistrz nie ustaje w twórczej pracy a ostatnio otwarto wystawę jego dzieł w Nowym Yorku.

Pu Yi zdetronizowany w r. 1912 cesarz chiński jest pretendentem do korony cesarskiej w Mandżurji. Jest on gorąco popierany w swych zamiarach przez Japonję.

Akcja oczyszczenia Korsyki z groźnych band zbójceckich znajduje się w pełnym toku. Dla zwalczenia bandytyzmu posługuje się rząd francuski siłą zbrojną liczącą przeszło 300 żandarmerji, silnymi oddziałami policji — autami pancernymi i kulomiotami. Na rycinie załoga jednego z aut pancernych.

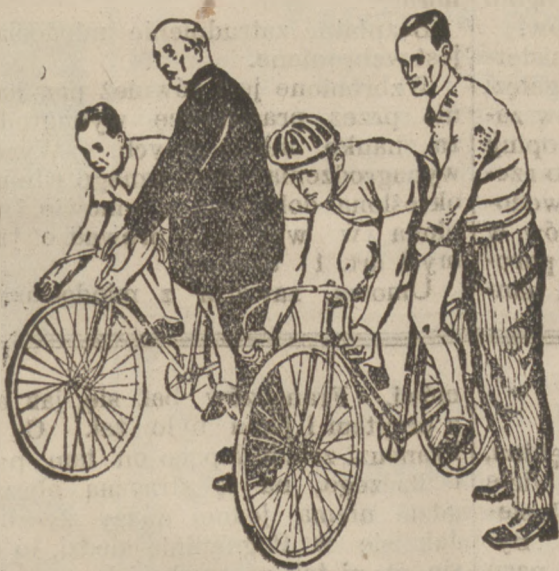
W ubiegłą niedzielę odbył się mecz pomiędzy Warszawianką a Wartą — zakończony zwycięstwem Warszawianki w stosunku 2 : 1.

Walka żandarmerji francuskiej z bandami zbójceckimi na Korsyce toczy się w dalszym ciągu. Rycina przedstawia oddział policji z karabinem maszynowym.

W Nowym Yorku nad rzeką Hudson otwarto największy most na świecie, długość głównego przesłania tego mostu wynosi 1150 m. a filary jego wnoszą się do wysokości 250 m. nad wodą. Budowa tego olbrzyma trwała 5 lat i kosztowała 60 milionów dolarów.

W Paryżu, na krytym torze odbyły się zawody pomiędzy francuskim asem cyklistyki Michardem, a Falk-Hansenem — który uzyskał w Kopenhadze mistrzostwo świata.

Do tradycyjnych obowiązków nowo-obranego burm. Lond. należy asystowanie przy sporządzeniu puddingu świątecznego.

Evangelina Booth, główna Komendantka Armji Zbawienia, która przemawiała na dorocznej manifestacji Armji Zbawienia w święto niemieckie „Bet und Busstag”.

Miss Harrison Bell — uroczą pionierkę hodowli drobiu w Anglii, prezentuje rodzinę kaczek, własnej hodowli — odznaczoną, złotym medalem.

Miss Pamela Stok już w 3-cim roku życia zaczyna pobierać lekcje jazdy konnej. Na rycinie widzimy ją na małym koniku poney podczas polowania par force w Brackley (Anglia).

**Feliks-
hausen**

Powszechnie wiadomem jest,
że koniaki i likiery
Fy. Fel. Rutkowskiego
są najlepsze i najtańsze

**Ex-
quisit.**

Prawo małżeńskie

w państwie sowieckim.

W Polsce jest w toku kodyfikacja prawa małżeńskiego. Słyszysz się i czyta zarzuty, że pewne zasady projektu prawa małżeńskiego są zbliżone do stosunków prawno-małżeńskich w państwie sowieckim. Dlatego może zainteresować stan prawa małżeńskiego w tym państwie, zwłaszcza że jest on istotnie niezwykły i różni się zasadniczo od dotychczasowego stanu w innych państwach nowożytnych.

Prawo małżeńskie w państwie sowieckim przeżywa już drugi okres swego rozwoju

Pierwszy okres.

Pierwszy okres rozpoczął się w roku 1918, a trwał do r. 1927. Zaznaczył się on odkościelnieniem małżeństwa, t. j. uwolnieniem go od kościelnego przymusu.

W tym okresie prawo małżeńskie zostało unormowane w t. zw. kodeksie o dokumentach stanu osobowego i o prawie małżeńskim, familijnem i opiekuńczym, który to kodeks wszedł w życie w lecie 1918.

Zasady prawa małżeńskiego wedle tego kodeksu były następujące:

Małżeństwo zawiera się w obecności urzędnika stanu cywilnego i tylko małżeństwo cywilne sowieckie, które zostało wciągnięte do działu przeznaczanego dla wpisów dokumentów stanu osobowego, rodzi prawa i obowiązki małżonków, wyjąwszy małżeństwa, zawarte wedle obrzędu religijnego przed 22 grudnia 1927, bo te pozostały ważne o ile wedle ustaw wówczas obowiązujących były ważne. Małżeństwo uważa się zawarte z chwilą odnośnego wpisu.

Jako przeszkody małżeńskie uznaje kodeks: wiek, chorobę umysłową, pokrewieństwo w linii prostej i bocznej do stopnia rodzeństwa, brak zgody na zawarcie małżeństwa i pozostawanie jednej ze stron w związku małżeńskim z inną osobą.

Małżeństwo może być rozdzielone za życia małżonków przez rozwód, a to wskutek obustronnego porozumienia, czyli dobrowolnie lub na życzenie jednej ze stron, czyli niedobrowolnie. Tryb niedobrowolnego rozwodu polega w tym, że strona domagająca się rozwodu stawia wniosek odpowiedni w sądzie właściwym, sąd po rozprawie orzeka uchwałą rozwód, poczem zarządza zmiany w dokumentach stanu osobowego. Kwestji winy stron nie bada się w tem postępowaniu. Tryb dobrowolnego rozwodu polega na tem że strony zgłoszą się mając bądź w sądzie, bądź u władzy administracyjnej, która postępuje podobnie, jak w razie rozwodu niedobrowolnego.

Drugi okres.

Drugi okres rozpoczął się z dniem 1. stycznia 1927, na podstawie ustawy z 19 listopada 1926 r. Okres ten znamionuje się odpaństwowieniem małżeństwa, t. j. uwolnieniem go nie tylko jak dawniej od kościelnego, ale nawet od państwowego przymusu i pozostawieniem uregulowania małżeńskich stosunków stronom.

Wedle wspomnianej ustawy dopuszczalne są dwa zasadnicze rodzaje małżeństwa i to stosownie do wyboru stron:

I. Małżeństwo rejestrowane.

Zostaje ono zawarte z chwilą porozumienia się dwóch stron, iż zawierają związek małżeński, poczem strony udają się do władzy administracyjnej i ta wpisuje ich małżeństwo do dokumentów stanu osobowego, który to jednak wpis nie jest — w przeciwieństwie do wpisu w okresie pierwszym, poprzednio przedstawionym — aktem zawarcia małżeństwa, lecz ma tylko znaczenie dowodu zaistnienia małżeństwa.

Wymogami rejestracji są: obopólne porozumienie, osiągnięcie wieku 18 lat, przedłożenie oświadczenia co do wzajemnego stanu zdrowotnego i nieistnienia przeszkód małżeńskich.

Za przeszkody małżeńskie ustawa uważa: istnienie związku małżeńskiego z inną osobą, chorobę umysłową i pokrewieństwo. Przeszkody takie mają tylko ten skutek, że nie dopuszczają rejestracji małżeńskiej, jeśli jednak mimo to taka rejestracja nastąpi, nie staje się małżeństwo nieważnem.

II. Małżeństwo faktyczne.

Istota takiego małżeństwa polega w tem, że w razie istnienia pewnych stosunków między kobietą a mężczyzną uznaje prawo, że oni pozostają w związku małżeńskim mimo, że rejestracja nie nastąpiła. W szczególności są tu miarodajne: a) albo względy podmiotowe, t. j. wystarczy, że strony „uznają się wzajemnie za małżonków”, b) albo względy przedmiotowe, t. j. mimo iż strony nie uznają się za małżonków „sąd stwierdza istnienie między dwoma osobami małżeńskich stosunków, wedle znamion faktycznego ukształtowania się ich życia”. Jako takie faktyczne znamiona, względnie jako dowód stosunków małżeńskich w odróżnieniu od przejściowego stosunku miłosnego podaje ustawa: 1) wspólne pożycie, 2) wspólne prowadzenie gospodarstwa, 3) udokumentowanie wobec osób trzecich (we formie listów, lub innych dokumentów) istnienia małżeństwa. Wobec tego możliwem jest istnienie takiego małżeństwa między rodzeństwem, a nawet w stosunku dwużeństwa.

W celu uchylecia niepewności co do istnienia małżeństwa, które powstaje przez tego rodzaju uregulowanie faktycznego stanu rzeczy zna ustawa sowiecka dwa urządzenia:

1) Pierwszem takim urządzeniem jest rejestracja faktycznego małżeństwa. Mianowicie małżonkowie, pozostający w stosunku małżeńskim faktycznym chcąc uzyskać dowód małżeństwa tego, mogą domagać się od władzy, zadokumentowania w drodze rejestracji ich

NAJTAŃSZE I NAJLEPSZE

MEBLE

DOSTARCZA JEDYNI

FA. BRACIA MAJOWSCY

Tarn. Góry. — Rynek 13.

małżeństwa, podając czas trwania wspólnego faktycznego pożycia. Taka rejestracja nie powoduje zaistnienia małżeństwa, bo ono już faktycznie istnieje lecz tylko stwarza dowód istnienia małżeństwa.

2) Drugim urządzeniem, które wchodzi w zastosowanie, jeśli taka następuje rejestracja, jak pod a) nie jest możliwą, bo jedna strona jej nie chce. lub umarła — jest ustalenie sądowe istnienia małżeństwa. Może ono być potrzebnem np. dla roszczeń spadkowych lub o utrzymanie. Ustalenie takie wykonuje sąd wskutek skargi, wyrokiem przekonawszy się na podstawie przedmiotowych znamion, (jak pod II. b.) przedstawiono, że faktyczne małżeństwo istnieje, względnie istniało. Ma to taki skutek, jak rejestracja.

Rozwód jest dopuszczalny, nie musi być jednak przeprowadzony przez władzę i może być bądź rejestrowany bądź faktyczny. W tym drugim wypadku małżeństwo rozwiązuje się prywatnie, a jakkolwiek i takie rozwiązanie może być rejestrowane, lub może być wniesiona skarga o ustalenie rozwodu, to jednak zarówno rejestracja rozwodu jak i wyrok ustalający ma tylko znaczenie deklaratoryjne, t. j. tylko tworzą dowód, że rozwód nastąpił.

Zmiany w ustawie o zatrudnieniu młodocianych i kobiet.

W Nr. 101 Dz. Urz. z dnia 25 listopada 1931 r., ogłoszona została ustawa z dnia 7 listopada 1931 r., zmieniająca i uzupełniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 2 lipca 1931 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet.

Zmiany dotyczące zatrudnienia młodocianych we wszelkich zakładach pracy, podlegających tej ustawie, odnoszą się do zezwolenia zatrudnienia młodocianych w ilości nieprzekraczającej ustalonego procentowego stosunku do ogółu zatrudnionych dorosłych robotników.

Stosunek ten ustalać będzie ministerstwo pracy dla poszczególnych gałęzi pracy z uwzględnieniem rozmiarów zakładów pracy, po zasięgnięciu opinii Izby przemysłowo-handlowej i izb rzemieślniczych oraz organizacji zawodowych pracowników i pracodawców w rozporządzeniach, wydawanych w porozumieniu z ministrem przemysłu i han-

dlu lub z innymi zainteresowanymi ministrami odnośnie do zakładów pracy bezpośrednio im podlegających. Rozporządzenia takie mogą dotyczyć obszaru całego państwa lub poszczególnych okręgów administracyjnych.

W wypadku zatrudnienia młodocianych w liczbie niedozwolonej, właściwy inspektor pracy może zarządzić w drodze nakazu zmniejszenie liczby zatrudnionych młodocianych do ustalonej normy.

Bezpłatne zatrudnienie młodocianych jest wzbronione.

Wzbronione jest również przyjmowanie przez pracodawcę wynagrodzenia za naukę młodocianych. Wysokość wynagrodzenia młodocianego winna być określona dokładnie w umowie i ująta w wykazie, prowadzonym w myśl art. 11 ustawy.

Umowa, zawarta z młodocianym z

naruszeniem wyżej wspomnianych przez pracodawcę postanowień ulega rozwiązaniu z winy pracodawcy,

Również w wypadku zatrudniania młodocianego wbrew wspomnianym przez nas postanowieniom, młodocianemu przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za cały czas, w którym był zatrudniony. Dalej ustawa przewiduje kary za przekroczenie jej przepisów oraz ustala odpowiedzialność właściciela lub kierownika zakładów. Ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia.

Kolejowe Przedsięb. Dowozowe i Transport Mebli
Wydzierżawienie powozów
FR. SMIESZKOŁ,
TARN. GÓRY, KACZYŃIEC 2, Tel. 10.23

HENRYK SIENKIEWICZ

BARTEK ZWYCIEZCA

NOWELA

I.

Bohater mój nazywał się Bartek Słowik, ale ponieważ miał zwyczaj wytrzeszczać oczy, gdy do niego mówiono, przeto sąsiedzi nazywali go; Bartek Wyłupiasty. Ze słowikiem istotnie mało miał wspólnego, natomiast jego przymioty umysłowe i prawdziwie i home-ryczna naiwność zjednały mu także przezwisko: Głupi Bartek. To ostatnie było najpopularniejsze i zapewne samo jedno tylko przedzie do historii, chociaż Bartek nosił jeszcze czwarte, urzędowe. Ponieważ wyrazi: człowiek i słowik nie przedstawiają dla ucha niemieckiego żadnej różnicy, a Niemcy lubią w inie cywilizacji przekładać barbarzyńskie słowiańskie nazwy na bardziej kultu-ny język, przeto w swoim czasie przy spisach wojskowych miała miejsce następująca rozmowa:

— Jak się nazywasz? — pytał Bartka [oficer.

— Słowik.

— Szloik?... Ach! ja. Gut.

I oficer napisał: „Mensch”.

Bartek pochodził ze wsi Pogńębina, której to nazwy wsi jest bardzo wiele w Księstwie Poznańskim i innych ziemiach dawnej Rzeczypospolitej. Był on, nie licząc gruntu, chałupy i paru krów, właścicielem srokatego konia i żony Magdy. Dzięki takiemu zbiegowi okoliczności mógł sobie żyć spokojnie i zgodnie z mądrością, zawartą w wierszu:

„Koń srokaoz — żona Magda

Co ma Bóg dać — to i tak da”.

Jakoż życie jego układało się zupełnie, jak Bóg dał, i dopiero, gdy Bóg dał wojnę, Bartek zafrasował się niepomiato. Przyszło zawiadomienie, że trzeba się było stawić, trzeba było porzucić chałupę, grunt i zdać wszystko na babską opiekę. Ludzie w Pogńębnie byli wogóle dosyć biedni. Bartek zimą, bywało, chodził do fabryki i tem sobie w gospodarstwie pomagał — teraz zaś co? Kto wie, kiedy się wojna z Francuzem skończy? Magda, gdy przeczytała kartkę powołującą, poczęła kląć:

— Ażeby ich nawidziło! żeby olśnęli... Chociażes głupi... jednak mi cię żal; Francuzy też ci nie przepuszczą: głowę utną, albo co!...

Czuł Bartek, że kobieta sprawiedliwie

mówi. Francuzów bał się, jak ognia, a przytem i jemu było żal. Co jemu Francuzi zrobili? poco on tam pójdzie i dlaczego, na tę straszną obczyznę, gdzie niema jednej duszy życzliwej? Jak się w Pogńębnie siedzi, to zdaje się, ot, ni tak ni owak, jak zwyczajnie w Pogńębnie; a jak każą iść, dopiero się widzi, że wszelako tu lepiej, niż gdzie indziej. Ale już nic nie pomoże — taka dola! trzeba iść. Bartek uścił babę, potem dziesięcioletniego Franka, potem splunął, przeżegnał się i wyszedł z chałupy, a Magda za nim. Nie żegnali się zbyt czule. Ona i chłopak szlochali, on powtarzał: „No, cicho-no! — i tak znaleźli się na drodze. Tu dopiero ujrzeli, że w całym Pogńębnie działo się to samo, co u nich. Cała wieś wyległa: droga zapchana powołanymi. Idą oni do stacji kolejowej, a baby, dzieci, starcy i psy odprowadzają ich. Powołanym ciężko na sercu, kilku tylko młodszych fajki wiszą z gęby; kilku już pijanych na początek, kilku śpiewa ochryplemi głosami:

„Skrzyneckiego ręce i złote pierś-

[cieńce

Już nie będą wymachiwać siabła

[na wojencę”.

Jeden też i drugi Niemiec z pogńe-
bińskich kolonistów śpiewa ze strachu

„Wacht am Rhein”.

Cały ów tłum pstry i różnobarwny, wśród którego polyskują bagnety żandarmskie, posuwa się opłotkami ku końcowi wsi z krzykiem, gwarem i rwetesem. Baby trzymają swoich „żolnierzyków” za kark i lamentują! jakaś starszka pokazuje żółty ząb i wygraża pięścią gdzieś w przestrzeń. Inna klnie „Niech wam Pan Bóg policzy nasze płkanie!”; słychać wołania: „Franku! Kaško! Józek! bądźta zdrowi”. Psy szczekają. Dzwon na kościele dzwoni. Proboszcz sam odmawia modlitwy za konających, boć przecie niejeden z tych co teraz idą na stację, nie wróci. Wojna ich bierze wszystkich, ale wojna ich nie odda. Plugi pordzewieją na polach bo Pogńębin wypowiedział wojnę Francji. Pogńębin nie mógł zgodzić się na przewagę Napoleona III i wziął do serca sprawę o tron hiszpański. Odgłos dzwonu przeprowadza tłumy, które już wyszły z opłotków. Mijają figurę: czapki i pikielhauby leżą z głów. Kurz złoty wstaje na drodze, bo dzień jest suchy i pogodny. Po dwóch stronach drogi zboże dojrzewające szeleści ciężkim kłosem i gnie się pod wietrzykiem, który od czasu do czasu dmucha łagodnie. W niebie błękitnem tkwią skowronki i każdy świergoce, jakby się zapamiętał. C. d. n.

ry w int. górników z Kopalni Radzionkowskiej, godz. 8,30 W int. Apostoła. Modlitwy, o godz. 10 za żyjących z bractwa Serca Jez., o godz. 11,30 Parafjalna.

Poniedziałek o godz. 6,15 Roratnia: Do Najśw. Serca na int. pewnej rodz. o godz. 7,15 Rocznicza za d. śp. Elżbiety Kowol i męża i Józefa Niedzieli z kond.

Wtorek o godz. 6,45 W pewnej int. o godz. 8,30 W int. Kongreg. Marjańskiej, o godz. 10 w int. Kongreg. Marjańskiej, o godz. 11,30 Parafjalna.

Środa o godz. 6,15 Roratnia w pewnej int. za żyjącą rodzinę Jurcinski, o godz. 7,15 W int. III. Zakonu, o godz. 8,45 Fundacyjna.

Dzień św. Barbary w Tarnowskich Górach. W dniu 4 grudnia br. obchodzono uroczystość patronki górników w skromnym zakresie, dawniej dzień ten dniem wielkiej radości zabaw i uroczystości, obecnie z powodu kryzysu finansowego uroczystość tą ograniczono do urzędzenia obchodów kościelnych i skromnych poranków. Staraniem urzędników Spółki Brackiej odbyła się o godz. 8,30 rano w kościele parafjalnym uroczysta msza św., celebrowana przez Wiel. Ks. Prałata Lewka, w czasie której śpiewał chór urzędniczy Spółki Brackiej „Szczęść Boże” pod batutą p. Theinerta. O godz. 9-tej rano odbyła się druga uroczysta msza św. staraniem Szkoły Górniczej, którą odprawił Wiel. Ks. Brzoza, w czasie której śpiewał chór Szkoły Górniczej pod batutą p. Masarczyka. O godz. 10,30 odbył się w szkole górniczej uroczysty poranek, na który to przybyli delegaci urzędów państwowych, wojskowości, oraz prywatnych i górniczych na czele z p. Starostą Korolem, Ks. Prałatem Lewkiem i burmistrzem p. Michatcem. Okolicznościowe przemówienie wygłosili p. starosta Korol i p. naczelnik Urzędu Górniczego nadradca Hanasiewicz. Orkiestra uczniów szkoły górniczej odegrała dwa utwory. P. Dunajewski, dyrygent orkiestry Zw. Mandol. i Wyciecz. „Jaskółka” odegrał solo dwa marsze górników. P. Starosta Korol wspólnie z p. nadradcą Hanasiewiczem wręczyli 42 jubilatów górniczym piękne dyplomy honorowe wraz z odznakami. Po odbytej uroczystości wręczenia odznak i dyplomów przemówił dyrektor szkoły Górniczej p. inż. Piestrak, poczem dwóch uczniów oddeklamowało dwie deklamacje, a) p. Rudolf Szewczyk. „Na piastowym Śląsku” M. Konopnickiej, b) p. Rudolf Majka, „z pieśni

Po długich, ciężkich cierpieniach zmarł dziś

emerytowany woźny miejski

śp. Bertold Steiner

w 79 wieku.

Zmarły był od 1. kwietnia 1887 r. do 1 kwietnia 1918 r. stale w służbie miejskiej, a poprzednio przejściowo w latach 1881 do 1886 zatrudniony i wykonywał powierzone mu prace i obowiązki gorliwie i sumiennie i ku zadowoleniu władz miejskich. Przez jego blisko 37 letnią służbę zasłużył sobie zmarły na zaufanie u swoich przełożonych i pozostaje nam w żywej pamięci.

Na jego ostatnią drogę „SZCZĘŚĆ BOŻE”.

Tarnowskie Góry, dnia 2. grudnia 1931 r.

M a g i s t r a t.

(—) Michatz, burmistrz.

Dnia 2 grudnia br. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach nasz dawniejszy współpracownik, urzędnik Magistratu w stanie spoczynku

śp. Bertold Steiner

przeżywszy 79 lat.

W zmarłym tracimy szlachetnego kolegę i długoletniego członka naszego związku. Cześć jego pamięci!

Związek Urzędników i Funkcjonariuszów Miejskich w Tarnowskich Górach.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 5. XII. br. o godz. 14.30 z domu żałoby przy ul. Gliwickiej nr. 33.

nad Odrą J. Nowaka, tutejszego znanego obywatela, którego zebrani owacyjnie uczcili na sali przyczem obdarzyli hucznymi oklaskami.

Chór uczniów szkoły górniczej pod batutą p. dyrygenta Masarczyka odśpiewał dużo pieśni a) Pieśń polskich górników St. Słińskiego odśpiewana poraz pierwszy przez uczniów szkoły górniczej, b) Hymn górnośląski F. Nowowiejskiego. P. sztygar Mitana podziękował

p. inż. Hanasiewiczowi za jego owocną pracę dla dobra górników itp. Jeden z odznaczonych górników podziękował w imieniu tychże za dowód uznania oraz miłą dla nich niespodziankę w postaci jakiej zostali obdarzeni, a po ukończeniu swego przemówienia nagrodzony długotrwałymi hucznymi oklaskami. Orkiestra uczniów odegrała jeszcze na zakończenie wale K. Komraka, Dziecię Monachijskie. Uroczystość zakończono

odśpiewaniem Hymnu państwowego wspólnie z orkiestrą uczniów. Na uczestnikach poranek w szkole górniczej zrobił miłe wrażenie

Zebranie Związku Urzędników. W dniu 3 bm. odbyło się w sali Hotelu pod Lipami miesięczne zebranie związku Urzędników Państwowych, Samorządowych i Komunalnych Koło Tarnowskie Góry. Po zagajeniu zebrania odczytano protokół z ostatniego zebrania, poczem prezes p. Konieczny zdał sprawozdanie z walnego zjazdu Zarządu Głównego w Katowicach, który się odbył w ubiegłym miesiącu. W sprawozdaniu zilustrował on obecną ciężką dolę urzędniczą po dokonaniu tak znacznego obciążenia pborów. W dalszym ciągu uchwalono tymczasowy regulamin funduszu pożyczkowego związku i wybrano zarząd tego funduszu, skład którego wchodzi pp. Kocybik, Powala i Królówna. Na tem zebranie zakończono.

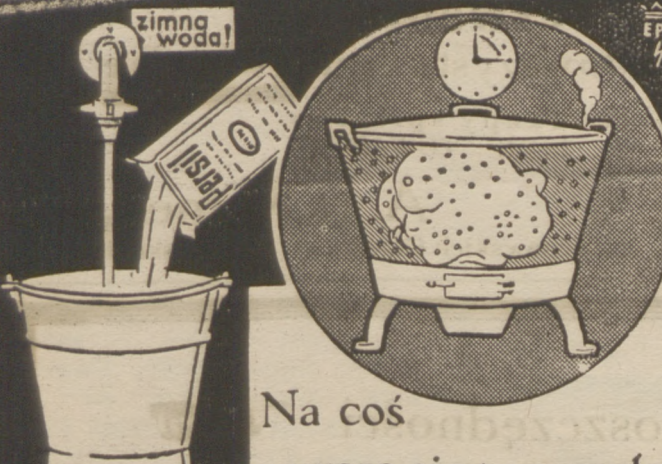
Smaczny obiad. Z okazji obchodu dnia św. Barbary, Spółka Bracka podarowała dla tut. kucheń dla bezrobotnych 150 funtów grochu i 80 funtów słoniny wędzonej. To też obiad w dniu 4 bm. naszych bezrobotnych był nadzwyczaj smaczny, za co bezrobotni tą drogą wyrażają fundatorom najserdeczniejsze podziękowanie.

SZARLEJ — W. PIEKARY

W czasie od 22 do 30 listop. w Szarleju i W. Piekarach zanotowano przekroczeń: 6 kradzieży, 1 przekroczenie przepisów handlowo-administr., 1 uraz cielesny, 4 przemytnictwa, 1 wybryk, 1 zakłócenie spokoju domowego, 1 uszkodzenie rzeczy, 1 włóczęgostwo, 1 spędzenie płodu, 1 przekroczenie ustawy o pojazdach mechanicznych, 2 przekr. dot. święcenia niedziel i świąt, 1 wykroczenie z ordynacji ubezpieczeniowej, 5 wybr. z ustawy o policji polnej i leśnej, 1 przekr. dot. przep. sanitarnych i 1 wybr. o rejestracji konnej.

Tow. gim. „Sokol” urządza w sobotę dnia 5 bm. w ćwiczeniach tutejszego gimnazjum zbiórkę o godz. 19 wieczorem. W niedzielę, dnia 6 bm. jest miesięczne zebranie o godz. 15 w lokalu p. Głombicy. Obowiązkiem każdego członka jest pewne i punktualne przybycie. Goście są mile widziani.

„Młoda Polska” odegra 6 XII na sali p. Kubańskiego humoreskę i dramat pt. „Pożar w podlipiu” i „Kajcio”. Na rzecz bezrobotnych ofiarował mistrz piekarski p. Scholz 100 bonów po 1-zł.

zimna woda!

Na coś zawsze się to przyda!

W każdym razie zaoszczędzi Pani ładny grosz, biorąc Persilu. stosowną ilość, rozpuszczając go w zimnej wodzie i gotując raz tylko, i to krótko. Na 2½ do 3 wiader wody bierze się 1 paczkę Persilu! Persil to oszczędność!

Persil to Persil

Mieszkanie pokój z kuchnią od zaraz do wynajęcia. Zapytać się w Redakcji Nowin.

Unieważniam książeczkę inwalidzką na nazwisko Szymon Czerkawski wydaną przez P. K. U. Sieradz.

Fałszywe pogłoski,

które po tut. miejscowości krążą, jakoby kierownictwo restauracji „BAR OBYWATELSKI” zamierzano z dniem 1 stycznia r. n. powierzyć p. Stronczkowi Feliksowi nie polegają na prawdzie, natomiast prawdą jest, że kierownictwo wspomnianej restauracji pozostaje nadal w rękach p. Piechowiaka.

Józef Lorenc właściciel
zast. L. Piechowiak.

Wielmożna Pani! Czy Wielmożna Pani już wie, że w ZAKŁADZIE MODNIARSTWA **fy. Zielonka Tarn. Góry,** ul. Piastowska nr. 1 są do nabycia najładniejsze filcowe KAPELUSIKI damskie po cenie od 5 do 6ciu złotych ??? Również przyjmuje się tam birety futrzane oraz kołnierze do przeróbki na najnowsze fasony.

Najlepsze pielegn. piwa w lokalu i do domu **w polfonach po 5 litr.**

- 1) oryginalne pilzneńskie,
- 2) Święto-Jańskie (à la Kulmbacher)
- 3) Okocimskie jasne,
- 4) Tyskie.

Piwiarnia ŻYDEK,

TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska 8, Telefon 1053.

Sprzedam lub zamienię dobrze zaprowadzony skład w mieście na **mały domek** w mieście lub powiecie. Ofertye pisemne należy kierować do Redakcji Nowin.

KINO NOWOŚCI

OD PIĄTKU:

Romans z Porucznikiem.

W roli głównej: LAWRENCE TIBET
ADOLF MENJON.

Przepiękna wystawa i śliczne rosyjskie piosenki.

Jako nadprogram FLIP i FLAP.

Kino „APOLLO”

Nieposkromniony

W rolach głównych: GEORGE O'BRIEN
i LUISY HUNTINGTON
oraz słynny wilezar HOME.

Błyskawiczne tempo! Napięcie! Emocja!
Niebawym przykład tresury zwierząt!

3 parcele budowlane w obrębie miasta tanio do sprzedania. Zapytać się w Red.

1 Kamienica od zaraz tanio do sprzedania. Zapytać się w Tarn. Górach, Sienkiewicza 39 u p. Gwoździa.

Mieszkanie 2 lub 3 pokoje z kuchnią od zaraz do wynajęcia Dąbrowska 15.

ERIKA

magazyn obuwia

TARN. GÓRY
Krakowska 25.

Na św. Mikołaja — i na Gwiazdkę!

Śniegowce damskie
z lakierowej gumy,
czarne oraz bronzowe

Zł. 9⁵⁰

Śniegowce damskie
z najlepszej brzo-
wej gabardyny
marka „Riga”

Zł. 9⁹⁰

Śniegowce damskie
z rypsowej gumy,
czarne i brązowe,
bardzo zgrabne

Zł. 13⁹⁰

Śniegowce damskie
z futerkiem, eleganc-
kie, wykonanie
pierwszorzędne

Zł. 19⁵⁰

Pantofle domowe
damskie z kołnierzem,
z sierści wielbłądziej,
ogrom. ciepłe

Zł. 5⁹⁰

Moja wysprzedaż gwiazdkowa już się rozpoczęła.

Wszelkie tow. 50% to znaczy że są dostosowane
obniżone o 50% do obecnych ciężkich czasów.
Proszę dlatego nie tylko patrzeć się na niskie
ceny — lecz również na jakość towaru.
Proszę zobaczyć moje okna wystawowe.

W. BOLIK,

Skład tekstylny i konfekcji damskiej
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 19.

Mój skład jest otwarty w następujące niedziele:
dnia 6., 13. i 20 grudnia od godz. 12 — do 18-tej.

Praktyczne

Podarunki Gwiazdkowe!

Pierwszorz. maszyny do szycia,
rowery, gramafony,
instrumenty muzyczne
narty, łyżwy, saneczki
wózki dla lalek

po bajecznie niskich cenach.

WIELKI WYBÓR!

NISKIE CENY!

Wiktor Deutsch,

TARNOWSKIE GÓRY,

Piastowska 4

Telefon 1194.

Restauracja i Kawiarnia „Polonia”

TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10.

poleca dobrze pielegn. piwa tyskie, wina, wódki i likiery.

Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.

ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.

Dziennie koncert orkiestry 3 p. ul.

od godz. 19,30 do 1,30.

W każdą sobotę i niedzielę **DANCING.**

Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.

CENY
ZNIŻONE.

W. Szczupakowski.

FUTRA

damskie i męskie

oraz wszelkie reparacje
po cenach na gwiazdkę specjalnie zniżonych
wykonuje

Pracownia Futer S. BLUM,

Tarn. Góry, Krakowska, wejście z ul. Staropocztowej
Przyjmuje się skóry do garbowania.

Chcesz się usamodzielnąć, kupić lub
wybudować sobie własny dom —

oszczędzaj zawczasu i składaj
pieniądze

w Banku Ludowym

Spółdz. z odpow. nieogr.

Tarnowskie Góry, Rynek 15

gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punk-
tualny zwrot oszczędności. — Gdy własne
fundusze nie starczą uzyskasz pomoc w
Banku w formie korzystnej pożyczki.

Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków
który wynosi miliony złotych. —

Ogłoszenia przynoszą wielką korzyść!

Najtańszym i najdogodniejszym źródłem zakupu

SOLIDNYCH MEBLI

jest Firma Bracia JOJKO

w TARNOWSKICH GÓRACH, — NOWY RYNEK NR. 7

Najbezpieczniejszą lokatą pieniędzy jest własny dom!

Do tego celu dopomożemy Wam

przez udzielenie długoterminowej taniej pożyczki

Żądajcie naszych bezpłatnych prospektów.

ŚLĄSKI

ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

P. S.

Wpłacone przez naszych klientów
pieniądze są w 100% zabezpieczone
pierwszomiej-
stekami złoty w zlocie.

Hotel pod Lipami

Telef 1124 — Tarnowskie Góry — Tel. 1124
Właściciel JULIUSZ KAPUŚCIOK.

Dobrze pielęgnowane piwa tyskie.
— OBIADY i KOLACJE.

Bufet zaopatrzony w zimne i gorące zakąski.

PRZYSTANEK AUTOBUSÓW.

w kierunku Katowic, Woźnik i Bytomia.

K. Kaczmarczyk, Tarn. Góry

Krakowska 5, parter i I. p. - telefon nr. 1155.

poleca

na sezon zimowy i gwiazdkowy
tow. bławatne

konfekcję damską i męską

firany, chodniki, derki, obrusy, dywany
wszelkie artykuły damskie i męskie
po bardzo 50% zniżonych cenach.

Cennik dorywczy:

plótno	od zł. 0,75 za 1 mtr
ręczniki	od „ 0,65 „ 1 „
surówka	od „ 0,70 „ 1 „
welury na bluzki i suknie	od „ 0,90 „ 1 „
satyny	od „ 0,75 „ 1 „
popeliny	od „ 1,80 „ 1 „

Najkorzystniejsze źródło zakupu. — Prze-
konajcie się o tem i odwiedzajcie nasze
magazyny bez zobowiązania kupna.

Drogerja „pod Bocianem”

WŁADYSŁAW SZULGI

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17

Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:

Pokosty — farby — lakiery — pendzle!

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortaina tępi skutecznie szwaby, rasy i
wszelkie robactwo. — „Mola” niszczy mole i
wszelkie owady pod gwarancją.
„Wywabi” czyści wszelkie plamy

Wezwanie

dowszystkich na gwiazdkę

Po zakupy spieszyć
do DOMU TOWARÓW.

A. L. Klimek,

w Tarnowskich Górach, ul. Krakowska 9.

Ceny zniżone!

Ceny zniżone!

Składajcie swoje oszczędności

W ODDZIALE MIEJSKIM Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu

w Tarnowskich Górach przy ul. Krakowskiej 12 (parter)

Kasa płaci najwyższe odsetki.

Za wkłady Oszczędnościowe
gwarantuje powiat tarnogórski
całym swoim majątkiem

nieruchomym i wpływami podat-
kowymi.

Oddział miejski załatwia wszelkie
czynności wchodzące w zakres
bankowości.

Otwiera rachunki bieżące
(Konto korrent).

Inkaso weksli. — Zakup i sprzedaż
walut zagranicznych i monet złotych.